

macOS El Kitabı

Kurulum rehberi

macOS'u kur, güncelle ya da sıfırla. Yükseltme, temiz kurulum ve sıfırlama, kurulum USB'si, Kurulum Yardımcısı, Geçiş Yardımcısı ile veri taşıma ve Mac'i devretmeden önce yapılacaklar.

BÖLÜMLER

1. Hazırlık
2. Yeni macOS sürümüne yükseltme
3. Temiz kurulum ve sıfırlama
4. Kurulum USB'si hazırlama
5. Kurulum Yardımcısı adımları
6. Verileri taşıma: Geçiş Yardımcısı
7. Mac'i satmadan ya da devretmeden önce
8. Kurulum sorunları

Sarı eğik yazılar (<paket> gibi) senin dolduracağın yerlerdir. Terminal'de kopyalama Cmd+C, yapıştırma Cmd+V'dir. sudo ile başlayan komutlar sistemi değiştirir; ne yaptığını okumadan çalıştırma.

Hazırlık

macOS'u güncellemek, sıfırlamak ya da temiz kurmak; hangisini yapacak olursan ol, önce şunları kontrol et.

Apple menüsü > Bu Mac Hakkında

Modelin ve işlemcin (Apple Silicon ya da Intel). Hangi macOS sürümlerinin desteklediği Apple'ın destek sayfasında modele göre listelenir.

iPUCU **Time Machine ile yedek al** ya da önemli dosyaları iCloud'a/harici diske kopyala.

```
% df -h /
```

Boş alan. Büyük sürüm güncellemesi için en az 25-35 GB boş alan olsun.

iPUCU **Apple Hesabı e-postanı ve parolanı** hazır tut; Etkinleştirme Kilidi ve iCloud için gerekir.

iPUCU Dizüstü Mac'i şarj aletine tak; kurulum sırasında kapanmasın.

Yeni macOS sürümüne yükseltme

Yeni ana sürümüne geçmenin en kolay yolu yerinde yükseltmedir; dosyalar ve uygulamalar yerinde kalır.

Sistem Ayarları > Genel >

Yazılım Güncelleme

Yeni sürüm "Yükselt" başlığı altında görünür.

```
% softwareupdate --list-full-installers
```

İndirilebilecek tam yükleyiciler.

```
% softwareupdate --fetch-full-installer --  
full-installer-version <sürüm>
```

Tam yükleyiciyi Uygulamalar klasörüne indirir; açıp yükseltmeyi oradan başlatabilirsin.

iPUCU Yükseltmeden önce kritik uygulamalarının (VPN, güvenlik, sanal makine) yeni sürümle uyumlu olduğunu kontrol et.

Temiz kurulum ve sıfırlama

Apple Silicon ve T2 çipli Mac'lerde en kolay temiz başlangıç "Tüm İçeriği ve Ayarları Sil"dir; macOS'u yeniden kurmadan saniyeler içinde fabrika durumuna döner.

Sistem Ayarları > Genel > Aktar veya Sıfırla > Tüm İçeriği ve Ayarları Sil
Kullanıcıları, verileri ve uygulamaları siler; Apple Hesabı'ndan çıkış yapar. macOS yerinde kalır. (Erase All Content and Settings)

2 Kurtarma'yı aç

Apple Silicon: Mac kapalıyken güç düğmesine basılı tut, "Başlangıç seçenekleri yükleniyor" yazınca Seçenekler > Devam. Intel: açılışta Cmd+R.

3 Diski sil

Disk İzlenesi > Görüntü > Tüm Aygıtları Göster. Başlangıç diskini (genellikle "Macintosh HD") seç, Sil: biçim APFS, ad Macintosh HD.

4 macOS'u yeniden yükle

Kurtarma penceresinde "macOS'u Yeniden Yükle"yi seç ve boş diske kur. İnternet bağlantısı gerekir.

İPUÇU Intel Mac'lerde internet üzerinden Kurtarma: Opt+Cmd+R Mac'in desteklediği en yeni sürümü, Shift+Opt+Cmd+R Mac'le birlikte gelen sürümü (ya da ona en yakınını) kurar.

Kurulum USB'si hazırlama

Birden fazla Mac'e kurulum yapacaksan ya da internet üzerinden Kurtarma çalışmıyorsa önyüklenebilir bir USB işe yarar. En az 32 GB'lık bir USB bellek kullan.

```
% softwareupdate --fetch-full-installer --  
full-installer-version <sürüm>
```

Tam yükleyiciyi indirir (Uygulamalar > "Install macOS ...").

```
% diskutil eraseDisk JHFS+ USB GPT  
/dev/<disk4>
```

USB'yi Mac OS Genişletilmiş biçiminde siler (disk numarası için `diskutil list`).

```
% sudo /Applications/Install\ macOS\  
<Ad>.app/Contents/Resources/createinstallmedi  
a --volume /Volumes/USB
```

Yükleyiciyi USB'ye yazar. <Ad> yerine yükleyicinin adını yaz (ör. Sequoia).

İPUÇU USB'den açma. Apple Silicon: güç düğmesine basılı tutarak başlangıç seçeneklerini aç, USB'deki yükleyiciyi seç. Intel: açılışta Opt'a basılı tut. T2 çipli Intel Mac'lerde önce Kurtarma > İzleneler > Başlangıç Güvenliği İzlenesi'nden "Harici ortamdan başlatmaya izin ver"i aç.

Kurulum Yardımcısı adımları

Kurulum ya da sıfırlamadan sonra Mac seni Kurulum Yardımcısı ile karşılar.

1 Ülke, dil, erişilebilirlik

Türkiye, Türkçe. Yazma ve dikte dilleri sonradan da değiştirilebilir.

2 Wi-Fi

Ağa bağlan; Etkinleştirme ve Apple Hesabı için gerekir.

3 Geçiş Yardımcısı

Eski bir Mac'ten, Time Machine yedeğinden ya da Windows bilgisayardan veri aktarmak istiyorsan burada seç; istemiyorsan "Şimdi değil".

4 Apple Hesabı

Oturum aç; iCloud, App Store ve Bul için. Sonra da yapılabilir.

5 Bilgisayar hesabı

Ad, hesap adı (ev klasörünün adı olur, sonradan değiştirmesi zahmetlidir) ve parola.

6 Bul, konum, analiz

Mac'imi Bul'u aç (çalınmaya karşı Etkinleştirme Kilidi). Konum ve analiz paylaşımını isteğine göre seç.

7

FileVault ve Touch ID

FileVault diski şifreler; aç ve kurtarma anahtarını Apple Hesabı'nda sakla. Touch ID için parmak izini kaydet.

8

Görünüm

Açık, koyu ya da otomatik. Kurulum biter ve masaüstü açılır.

Verileri taşıma: Geçiş Yardımcısı

Geçiş Yardımcısı kullanıcı hesabını, dosyaları, uygulamaları ve ayarları başka bir Mac'ten, Time Machine yedeğinden ya da Windows bilgisayardan aktarır.

Uygulamalar > İzlemler > Geçiş Yardımcısı

Kurulumdan sonra da çalıştırılabilir. İki Mac'i aynı Wi-Fi'a bağla ya da kabloyla birleştir.

İPUCU Windows'tan geçiş: Windows bilgisayara Apple'ın "Windows için Geçiş Yardımcısı" uygulamasını kur, iki bilgisayarı aynı ağa bağla, Mac'te Geçiş Yardımcısı'nda "Windows PC'den" seç. Belgeler, fotoğraflar, yer imleri ve e-posta hesapları aktarılır.

İPUCU Aynı adla var olan bir kullanıcı varsa Geçiş Yardımcısı yeni ad ister ya da mevcut hesabın üzerine yazmayı önerir; dikkatli seç.

Mac'i satmadan ya da devretmeden önce

1

Yedek al

Time Machine ya da harici diske son bir yedek.

2

Apple Hesabı'ndan çık

Sistem Ayarları > Apple Hesabı > Çıkış Yap. Bu, Mac'imi Bul'u ve Etkinleştirme Kilidi'ni kapatır; kapatılmazsa yeni sahibi Mac'i kullanamaz.

3

Sil

Sistem Ayarları > Genel > Aktar veya Sıfırla > Tüm İçeriği ve Ayarları Sil. Eski Intel Mac'lerde Kurtarma'dan diski silip macOS'u yeniden yükle.

4

Eşleşmeleri kaldır

Bluetooth klavye/fare/kulaklığın eşleşmesini kaldır; Apple Hesabı'nın aygıt listesinden Mac'i sil (appleid.apple.com).

Kurulum sorunları

iPUCU "Yükleyici hasarlı" ya da "doğrulanamadı". Eski yükleyicilerin imza sertifikalarının süresi dolmuş olabilir. Güncel yükleyiciyi yeniden indir. Kurtarma'da saat yanlırsa Terminal'den tarihi düzeltmek de işe yarar.

iPUCU "Yeterli boş alan yok". Büyük dosyaları harici diske taşı, Çöp Sepeti'ni boşalt, Sistem Ayarları > Genel > Saklama Alanı önerilerine bak.

iPUCU Etkinleştirme Kilidi ekranı. Mac'i son kullanan Apple Hesabı gerekir. İkinci el Mac'lerde satıcının hesabından çıkış yapmasını ya da iCloud.com'dan aygıtı kaldırmasını iste.

iPUCU Kurulum aynı yerde takılı kaldı. Kalan süre bir saattir değişmiyorsa güç düğmesine 10 saniye basıp kapat, yeniden aç; kurulum çoğu zaman kaldığı yerden devam eder. Olmazsa Kurtarma'dan "macOS'u Yeniden Yükle".

iPUCU Kurtarma açılmıyor (Apple Silicon). Başka bir Mac'teki Apple Configurator ile DFU modunda Canlandır ya da Geri Yükle yapılabilir.

Komutlar macOS 14 Sonoma ve sonrası (Apple Silicon ve Intel) için yazıldı. Menü adları Türkçe arayüze göre verildi; İngilizce arayüzde parantez içindeki karşılıklara bak. sudo ile başlayan komutlar sistemi değiştirir, ne yaptığını okumadan çalıştırma.